

แนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

The Guidelines for Career Development of Women in Man Khong Village,

Tom Sup-district, Mueang District, Phayao Province

พระครูภวนาโสกิต วิ.

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

นบน้อย ไชยวงศ์

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง จ.เชียงใหม่.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ศึกษาอาชีพที่ต้องการได้รับการพัฒนาและเสนอแนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ 10 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง คือขาดความรู้ทางการศึกษา ภาระในการดูแลบุตรและบ้านเรือน ขาดเงินลงทุนในการประกอบอาชีพ ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการ 2. อาชีพที่ต้องการได้รับการพัฒนาของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง คือ การผลิต ผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ งานเย็บเสื้อผ้า เย็บกระเป๋า และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ประดิษฐ์จากผ้า การทำอาหาร การแปรรูปอาหาร และขนม งานจักสาน การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ 3. สำหรับแนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ควรดำเนินการผ่านแนวทางต่าง ๆ คือ ประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอาชีพในปัจจุบันของสตรี สร้างความเข้าใจของความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพแก่สตรี รวบรวมจำนวนสมาชิกที่ต้องการรับการพัฒนาอาชีพ จัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการพัฒนาอาชีพ จัดโครงการฝึกอาชีพระยะสั้น และฝึกการประกอบอาชีพอย่างครบวงจร จัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืม เพื่อช่วยเริ่มต้นการทำธุรกิจของกลุ่มสตรี ควบคุมการผลิต จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้า จัดระบบการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลโครงการ

คำสำคัญ : แนวทาง, พัฒนาอาชีพ, สตรี

Abstract

This research is to study the problems and obstacles in the occupation, to study the profession that needs to be developed, and to propose the guidelines for career development of women in Man Khong, Tom sub-district, Muang district, Phayao Province. This study is a qualitative research based on in-depth interviews and the researcher selected 10 interviewees. It was found that 1. The problems and obstacles of women's career in Man Khong, Tom sub-district, Muang district, Phayao Province, including the lack of educational knowledge, the shouldering of children and homes, the lack of investment in occupation and the lack of management knowledge. 2. The career needs to develop of women in Man Khong village those are the production of household products, growing vegetables and organic garden, sewing, sewing the bag and utensils that made from fabric, cooking, food processing and dessert, basketry, fish farming, frog farming. 3. The guidelines for career development of women in Man Khong, Tom sub-district, Muang district, Phayao Province should be proceeded through various approaches, including to assess the problems and obstacles to current occupation of women, understanding the need to career

development of women, collecting the number of members who need professional development, provide the source of funding for career development projects, short-term vocational training, the practice of the entire occupations, Loan Fund source in order to help to start the business of women, production control, provide the place for selling products, manage career development system in succession and evaluate the project.

Keywords : Way, Career Deployment and Women

บทนำ

ประเทศไทยมีประชากรทั้งประเทศ จำนวน 65,931,550 คน เมื่อจำแนกตามเพศแล้วเป็นเพศชายจำนวน 32,357,808 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 33,573,742 คน คิดเป็นร้อยละ 50.92 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 14 ธันวาคม 2560). จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรครึ่งหนึ่งของประเทศเป็นผู้หญิง ขณะเดียวกัน ด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงในปัจจุบันมีความสำคัญมากขึ้นกว่าในอดีตทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ผู้หญิงมิใช่มีบทบาทหน้าที่เป็นเพียงภรรยาและมารดาที่เลี้ยงดูบุตรภายในบ้านเท่านั้น มีหลายคนประกอบอาชีพการทำงานที่มีความรู้ความสามารถไม่แตกต่างไปจากผู้ชาย ผู้หญิงจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีส่วนสำคัญในการช่วยผลักดันพัฒนาสังคมและประเทศชาติ อย่างไรก็ตาม จากการพัฒนาสตรีของไทยพบว่า ยังมีปัญหาอุปสรรคมาก ทั้งด้านการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพของสตรี ซึ่งการพัฒนาศักยภาพของสตรีจะเป็นการมุ่งสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาสังคมและชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ การส่งเสริมศักยภาพของสตรีผ่านโครงการการฝึกอบรมอาชีพ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้สตรีได้เกิดกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ และเกิดทุนหมุนเวียนในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะเกิดประโยชน์แก่กลุ่มสตรีอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันอันจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในระดับเศรษฐกิจรากหญ้า ให้มีประสิทธิภาพความเข้มแข็งต่อชุมชน สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ตลอดจนให้สตรีที่ไม่มีอาชีพ ให้มีรายได้เสริม อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวให้อยู่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมีทิศทางมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 65-66). แม้ว่ารัฐบาลจะมีแผนการดำเนินงานในด้านของการพัฒนาสตรีอย่างชัดเจน แต่ในภาคส่วนของการปฏิบัตินั้น ยังพบว่า มีกลุ่มของสตรีที่ด้อยโอกาสทางสังคมและเข้าไม่ถึงสวัสดิการของรัฐได้อย่างเต็มที่ ยังคงเฝ้ารอความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล ดังเช่นสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอมือง จังหวัดพะเยา

หมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอมือง จังหวัดพะเยา จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2548 เป็นหมู่บ้านภายใต้โครงการบ้านมั่นคงชนบท เป็นรูปแบบของการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชนยากจน หมู่บ้านมั่นคงแห่งนี้ จึงเป็นพื้นที่ที่ภาครัฐจัดสรรเพื่อแก้ปัญหาความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัย และสร้างชุมชนที่มั่นคง น่ายุของคนจนในชนบท โดยสร้างโอกาสให้ผู้ไร้ที่ดินทำกินในชนบทได้มีที่อยู่อาศัยและมีที่ดินทำกิน ที่มั่นคง รวมทั้งเพิ่มโอกาสให้ได้รับหลักประกันด้านความมั่นคงในชีวิต โดยมีการคัดเลือกสมาชิกจากสมาชิกเครือข่ายเกษตรทางเลือกที่ไม่มีที่ทำกิน มา

ทำโครงการร่วมกัน โดยซื้อที่ดินเอกชน จำนวน 15 ไร่ ได้จัดสรรเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ส่วนรวม เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ อาทิ พื้นที่สวนเกษตร และพื้นที่สำหรับทำนา ปลุกข้าวเพื่อการยังชีพแก่สมาชิกในหมู่บ้านมั่นคง อย่างไรก็ตาม ด้วยจำนวนสมาชิก 10 ครัวเรือน จำนวน 31 คน ส่งผลให้ทรัพยากรที่รัฐจัดสรรให้จึงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพของสมาชิก ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีการนำเสนอแนวทางการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับสภาท้องถิ่น แต่ไม่ผ่านการพิจารณาและไม่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณ อีกทั้งไม่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค อาทิ ไฟฟ้า ประปา ถนน และการพัฒนาอาชีพ รวมถึงไม่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ป้อมเพชร กาพิง, 2560 : อัดสำเนา). สภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในปัจจุบันจึงยากจนและขาดแคลนปัจจัยในการดำรงชีพ แม้ว่าหัวหน้าครอบครัวหรือผู้ชาย จะไปรับจ้างเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว ด้วยสตรี แม่บ้าน เด็ก และผู้สูงอายุ และคนป่วยในครอบครัว ไม่มีความรู้และกำลังเพียงพอที่จะออกไปรับจ้าง จึงเป็นสาเหตุให้รายได้ต่อครัวเรือนของสมาชิกในหมู่บ้านมั่นคงอยู่ในระดับต่ำ ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้เฉกเช่นคนในสังคมทั่วไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาตมภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพอันจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ที่เพียงพอให้แก่ครัวเรือน เป็นการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และเป็นการวางฐานรากทางเศรษฐกิจเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาอาชีพที่ต้องการได้รับการพัฒนาของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนา

ผลการศึกษา

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1) ด้านความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ พบว่า สตรีในหมู่บ้านมั่นคงขาดความรู้ทางการศึกษา ซึ่งจากการสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา และบางคนไม่ได้เรียนหนังสือ จึงอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ ด้วยปัญหาอุปสรรคดังกล่าวทำให้ไม่สามารถไปประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ขณะเดียวกันบางคนไม่มีอาชีพ และไม่มีรายได้เลย

2) ด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว พบว่า ด้วยสภาพภาพของความเป็นสตรี จึงได้รับการละทิ้งในการดูแลบุตรและบ้านเรือน จึงเป็นเหตุให้ต้องพึ่งพาแต่หัวหน้าครอบครัวในการอุปการะเลี้ยงดูแต่ผู้เดียว

3)ด้านการเงิน พบว่า จากรายได้ในครัวเรือนที่ต่ำกว่าปีละ 30,000 บาท ทำให้ไม่มีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพ หรือกิจการที่สนใจได้ และประกอบกับการขาดการศึกษาจึงไม่มีความรู้ในการสรรหาแหล่งเงินทุน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพได้

4) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการ ขาดความรู้ทางการตลาด ขาดความรู้การวางแผนระบบการเงิน และขาดความรู้ด้านหลักการบัญชีเบื้องต้น ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์พบว่า แต่ละครัวเรือนไม่มีการทำบัญชีครัวเรือน ด้วยสภาพปัญหาต่าง ๆ นี้ จึงไม่สามารถที่จะสร้างอาชีพให้แก่ตนเองให้ประสบความสำเร็จได้

2.อาชีพที่ต้องการได้รับการพัฒนาของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1) การผลิต ผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน ได้แก่ การผลิตน้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก สบู่ ทั้งนี้ กลุ่มผลิตนี้ สามารถนำมาใช้ในครัวเรือน อันเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือน และยังสามารถนำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นี้ ไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้ในอีกทาง

2)การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินในระบบของสวนรวม ซึ่งปัจจุบันได้จัดทำเป็นแปลงนา ใช้ปลูกข้าวปีละ 1 ครั้ง จึงทำให้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้น ช่วงระยะเวลาการว่างเว้นจากการทำนาแล้ว ที่ดินแปลงดังกล่าวควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันการ การปลูกพืชหมุนเวียนหรือการปลูกพืชผักสวนครัวจะเป็นการช่วยบำรุงดินให้มีสารบำรุงดินเพิ่มเติม และพืชผักที่ปลอดสารพิษจะช่วยให้ผู้บริโภคได้บริโภคอาหารที่ดี ส่งผลให้มีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรค และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

3) งานเย็บ อาทิ เย็บเสื้อผ้า, เย็บกระเป๋า, และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ประดิษฐ์จากผ้า เนื่องจากมีสตรีที่ต้องเลี้ยงดูบุตร ผู้พิการ และคนชราภายในครอบครัว จึงไม่สามารถออกไปทำงานนอกบ้านได้ ดังนั้น อาชีพที่เหมาะสมกับสตรีกลุ่มนี้คือ การเย็บ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า กระเป๋า หรือเครื่องใช้อื่น ๆ เช่น ผ้าม่าน พรมเช็ดเท้า ผ้าเช็ดมือ ซึ่งในรายที่ไม่สามารถมีจักรเย็บก็สามารถใช้มือสร้างงาน ซึ่งการใช้มือเย็บจะเป็นอีกแนวทางที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าในลักษณะของงานแฮนด์เมท

4) การทำอาหาร การแปรรูปอาหาร และขนม ด้วยกลุ่มสตรีมองว่า อาชีพการทำอาหารเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยสร้างอาชีพให้เกิดแก่ตนเองได้ อาทิ การผลิตขนม การทำน้ำเต้าหู้ การทำขนมสาหร่าย

5) งานอื่น ๆ จากการวิจัย ยังพบว่า อาชีพอื่น ๆ ที่กลุ่มสตรีให้ความสนใจ อาทิ งานจักสาน การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบเพื่อบริโภคและจำหน่าย

3. แนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ตำบลต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง ควรดำเนินการผ่านแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

1) ประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอาชีพในปัจจุบันของสตรี เพราะการประเมินสภาพปัจจุบันจะทำให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ ทั้งเกี่ยวกับปัญหาด้านตัวบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสภาพท้องถิ่น และปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอาชีพของสตรีในหมู่บ้านมั่นคง พร้อมสำรวจความต้องการหรือความสนใจในอาชีพเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเข้าถึงความต้องการของอาชีพที่สตรีต้องการจะทำ

2) สร้างความเข้าใจของความเป็นไปในการพัฒนาอาชีพแก่สตรี ให้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่สตรีต้องมีอาชีพที่ตนเองจะสามารถกระทำได้

3) รวบรวมจำนวนสมาชิกที่ต้องการรับการพัฒนาอาชีพ

4) จัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนโครงการพัฒนาอาชีพ เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด ทั้งนี้ ควรประสานงานกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพให้แก่สตรีได้อย่างยั่งยืน อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถช่วยเหลือในด้านของการจัดสถานที่จัดจำหน่าย ส่วนของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานสามารถช่วยสนับสนุนในการฝึกอาชีพ ภาคเอกชนสามารถสนับสนุนผู้ที่มีความรู้ด้านการบริหารกิจการมาช่วยฝึกอบรม และภาคประชาชน สามารถมีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้ง ยังสามารถเป็นผู้กระจายข่าวสาร เป็นผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

5) จัดโครงการฝึกอาชีพระยะสั้น และฝึกการประกอบอาชีพอย่างครบวงจร เริ่มตั้งแต่ การผลิต การจำหน่าย การบริการลูกค้า การจัดทำบัญชี ซึ่งวิทยากรผู้อบรมต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง เป็นรูปธรรมและปฏิบัติให้เกิดผลได้ อาทิ การผลิต ควรจัดวิทยากรที่มีความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ การจัดจำหน่าย ควรจัดสรรวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดจำหน่าย มาให้ความรู้ การบริการลูกค้า ควรจัดวิทยากรให้ความรู้ในด้านงานบริการ และด้านบัญชี ควรให้วิทยากรที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบและควบคุมบัญชีมาช่วยกำกับดูแล ให้คำปรึกษา เสนอแนะรูปแบบการทำบัญชี การลงบัญชี และการตรวจสอบความถูกต้องของการลงบัญชี

6) จัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืม เพื่อช่วยเริ่มต้นการทำธุรกิจของแก่กลุ่มสตรี ทั้งนี้ เพื่อผ่านการฝึกอบรมแล้ว สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้อาชีพนั้น ๆ เกิดผลสัมฤทธิ์ได้คือ การลงมือปฏิบัติในสภาพจริง ซึ่งการปฏิบัตินั้น บางอาชีพต้องใช้เงินทุน ไม่ว่าจะเป็นการจัดเตรียมวัตถุดิบเพื่อการผลิต การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ อาทิ การผลิตน้ายาล้างจาน สิ่งที่ต้องจัดเตรียมคือ วัตถุดิบอันเป็นส่วนประกอบของการทำน้ายาล้างจาน รวมถึงขวดบรรจุน้ายาล้างจาน และสลากข้อมูลของผลิตภัณฑ์ ขณะเดียวกัน ต้องมีค่าดำเนินการทางการตลาด ค่าพาหนะขนส่งไปจำหน่ายในสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

7) การผลิต ในขั้นตอนการลงมือปฏิบัตินั้น ควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ฝึกอบรม เพื่อช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นขณะลงมือปฏิบัติในการสร้างอาชีพ

8) จัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้า อาทิ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก และการจัดจำหน่ายผ่านโซเชียลมีเดีย ซึ่งการจัดจำหน่ายนี้ จะเป็นขั้นตอนสำคัญในการจะสื่อสารกับผู้บริโภคเพื่อให้เกิดการซื้อไปทดลองและ และเกิดการซื้อซ้ำ ดังนั้น ต้องมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อให้ลูกค้าได้รับรู้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์และตัดสินใจซื้อ

9) จัดระบบการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง อาทิ ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ต้องได้รับมาตรฐานความปลอดภัยและสาธารณสุข ควรมีการตรวจสอบตามมาตรฐานที่ควบคุมอยู่เสมอ

10) ประเมินผลโครงการ การประเมินผลโครงการจะช่วยให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งหากพบปัญหาจะสามารถดำเนินการแก้ไขได้ ซึ่งระบบการประเมินผลอาจใช้ระบบ PDCA เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ นโยบายภาครัฐควรส่งเสริมอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีที่ด้อยโอกาสทางสังคมอย่างจริงจัง ควรเข้าถึงและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในอาชีพ และทุกภาคส่วนควรประสานความร่วมมือในการเข้าช่วยเหลือกลุ่มสตรีทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอาชีพแก่สตรี

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องขอเจริญพรนายป้อมเพชร กาพิง ปราชญ์ท้องถิ่นด้านเกษตรกรรมทางเลือก ผู้ประสานงานดูแลสมาชิกหมู่บ้านมั่นคง และขอเจริญพรต่อกลุ่มสตรีหมู่บ้านมั่นคงที่อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพแก่ผู้สนใจ และต้องงานด้านวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

1) หนังสือ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

ป้อมเพชร กาพิง. (2560). ข้อมูลทั่วไปบ้านมั่นคง. (อัสสาเนา).

2) เว็บไซต์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [14 ธันวาคม 2560]. สถิติประชากรศาสตร์ ปี 2559. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nso.go.th>

3) สัมภาษณ์

แก้วตา (นามแฝง). (14 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

คำน้อย (นามแฝง). (13 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

จันตา (นามแฝง). (17 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

นันทภรณ์ (นามแฝง). (12 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง สัมภาษณ์.

ป้อมเพชร กาพิง, (15 ธันวาคม 2560). ปราชญ์ท้องถิ่นด้านเกษตรกรรมทางเลือก ผู้ประสานงานดูแลสมาชิกหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

มีกอก (นามแฝง). (15 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

ศรีจันทร์ (นามแฝง). (16 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

สมปอง (นามแฝง). (14 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

สายทอง (นามแฝง). (16 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.

อารีย์ (นามแฝง). (12 ธันวาคม 2560). สตรีในหมู่บ้านมั่นคง. สัมภาษณ์.